Nr. 24. Kraków, Czwartek 13 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja:	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp.	Administracja:
ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014	Cena numeru 3000 Mkp.	Załączniki wedle umowy.	ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Zadania polityki gospodarczej w Polsce

Ze Lwowa donoszą nam: Izba handlowa i przemysłowa, korzystając z pobytu ministra przemysłu i handlu, inżyniera Szydłowskiego we Lwowie, zaprosiła go na konferencję z przemysłowcami i kupcami, która odbyła się w dużej sali Izby handlowej. Pan minister, powitany przez reprezentanta Izby handlowej, wygłosił krótkie przemówienie, w którem skreślił stan obecny przemysłu w panstwie. Minister zaznaczył, że aczkolwiek Polska otrzymała prawie całkiem zniszczony przemysł i połowę roli, leżącej odłogiem, zdołała jednak w krótkim czasie przemysł ten dźwignąć, a nawet w niektórych gałęziach przemysłu osiągnąć produkcję przedwojenną, a czasem nawet przewyższyć przedwojenną. Następnie przedstawił minister swój program, który streszcza się w tem, że Polska, jeżeli chce utrzymać swą niezawisłość polityczną,

MUSI MIEĆ PRZEMYSŁ

rozwinięty we wszystkich gałęziach i tak skonstruowany, aby był samowystarczający. Musimy niektóre gałęzie przemysłu rozwinąć, inne stworzyć. Minister zaznaczył, że państwo będzie żądało od kupców i przemysłowców pewnych ofiar, minister starać się będzie jednak, aby żądania te były rozłożone sprawiedliwie na wszystkie sfery.

W POLITYCE EKSPORTOWEJ

ministerstwo trzymać się będzie zasady, aby wywozić tylko gotowe fabrykaty. Wkońcu zaznaczył minister, że ustawa o Izbach handlowych i przemysłowych została już opracowana i w niedługim czasie wejdzie na porządek dzienny sejmu. Szef wydziału handlu ze wschodem, **Fabierkiewicz**, zaznaczył, na jakich podstawach może się odbywać handel ze wschodem,

Z ROSJĄ SOWIECKĄ,

która obecnie okazuje już chęć nawiązania stosunków handlowych z Polską. Pan Fabierkiewicz na żądanie przemysłowców pozostaje we Lwowie i będzie udzielał szczegółowych wyjaśnień. Wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabierali głos kupcy, przemysłowcy i rękodzielnicy, poczem zabrał głos prezes Targów wschodnich, Turski, podkreślając, że p. minister Szydłowski jest pierwszym ministrem, który zetknął się z przemysłowcami miasta Lwowa i wyraził mu za to w ich imieniu podziękowanie. Pan minister w odpowiedzi zaznaczył, że wyrażone postulaty rozpatrzy i przyrzekł częściej przyjeżdżać do Lwowa i porozumiewać się z przemysłowcami. Słowa te przyjęto oklaskami. Pan minister Szydłowski odjechał następnie z ministrem oświaty, Głąbińskim, do Warszawy.

Taryfy kolejowe nie będą automatycznie podwyższane

Warszawa, 13 września. W dniu 12 bm. odbyło się w Ministerstwie kolei żelaznych posiedzenie Komitetu taryfowego państwowej Rady Kolejowej, na którem Komitet wypowiedział się przeciwko automatycznemu podwyższaniu taryf kolejowych w stosunku do wzrostu drożyzny, ustalonego periodycznie przez Komisję statystyczną oraz postanowił przekazać tę sprawę pod obrady pełnej rady kolejowej. Sprawę zamierzonego w najbliższej przyszłości podwyższenia taryf towarowych i osobowych odroczono na wniosek nadzwyczajnego komisarza do walki z drożyzną Dr. Bajdy, który na zaproszenie ministerstwa kolei żelaznych uczestniczył w obradach komitetu.

Nowe ekspose Dra Stresemanna

Propozycje kanclerza Niemiec — Gwarancje ze strony prywatnej własności Niemcy muszą odzyskać suwerenność w okupowanych obszarach

Berlin, 13 września. W wydziale prasowym rządu Rzeszy odbyło się wczoraj przyjęcie dla prasy, na które przybyli: kanclerz Rzeszy, ministrowie Rzeszy, oraz większa liczba wybitnych przedstawicieli rządu. Po krótkiem przemówieniu powitalnem zabrał głos kanclerz Stresemann i wygłosił dłuższe przemówienie oczekiwane ogólnie z wielkiem zaciekawieniem. Mowa w przeciwieństwie do mowy programowej, która, jak wiadomo, wzbudziła w kraju i zagranicą wielkie sympatje dla Stresemanna oraz nadzieje co do zmiany dotychczasowej polityki nieproduktywnego oporu wypadła blado. Stresemann przyznał, że kwestja odszkodowania i kwestja uwolnienia zagłębia Ruhry od okupacji nie da się załatwić

przez kontynuowanie biernego oporu

i oświadczył, że nawet kanclerz Cuno nigdy nie twierdził, że podjęcie przez Niemcy rokowań w sprawie odszkodowań może nastąpić dopiero po wycofaniu się okupantów z Nadrenii. Dalej zbijał twierdzenie Poincarego, że traktat wersalski daje aliantom ogólną hipotekę na cały niemiecki stan posiadania. Zdaniem kanclerza Stresemanna traktat daje aliantom tylko hipotekę na własność rządową, a nie na własność prywatną. Kanclerz proponuje rozciągnięcie tej hipoteki także na własność prywatną, w tej formie, że rząd Rzeszy zarejestruje dla siebie pierwszą hipotekę na wszelkiej własności prywatnej, i tą własną hipoteką będzie rozporządzał wobec państw sojuszniczych. Kanclerz proponuje także utworzenie tak zwanego Towarzystwa poręczycieli, w którego administracji wzięliby udział także wierzyciele z tytułu odszkodowań. Procenty z hipotek miałyby wpływać do tego Towarzystwa, które znów w ten sposób otrzymałoby możność zaciągania pożyczek przez wydawanie obligacyj, co z kolei umożliwiłoby natychmiastowe poważne wpłaty na rzecz Francji. W ten sposób wypełnioneby zostały warunki, na których Francja chce się wycofać z okupowanych obszarów. Oczywiście, zdaniem kanclerza — warunkiem takiej hipoteki i utworzenia towarzystwa poręczycieli musi być przywrócenie Niemcom prawa rozporządzania i

suwerenności w Zagłębiu Ruhry

oraz gwarancja, że na zasadzie takiej umowy okupanci wycofają się z Nadrenji. Kanclerz wyraził dalej nadzieję, że na tej podstawie porozumienie wreszcie dojdzie do skutku i dodał, że osobistości, stojące na czele przemysłu i gospodarki oddały mu do dyspozycji świadczenia w takiej wysokości, iż umożliwią one zaproponowane przez niego konieczne spłaty, Przemówienie swoje zakończył Stresemann następującym zwrotem: Jeżeli dzisiaj wśród innych warunków Niemcy, które gotowe są wziąć na się

konsekwencje przegranej wojny,

stoją naprzeciwko Francji teraźniejszej, to życzyłbym sobie, aby te osobistości, w których ręku leży więcej aniżeli los Francji i od których decyzji zależy pokój i zadowolenie Europy, kierowały się zapatrywaniem, iż hasłem doby obecnej powinno być: Chcieć pokoju i pokój ten utrzymywać przez politykę sprawiedliwości, któraby zdolną była do usunięcia namiętności narodowych i dawała gwarancję prawdziwego pokoju.

—ooo—

Pogłoski o zamordowaniu Stresemanna

Praga, 13 września. Wczoraj wieczorem kursowały w Pradze pogłoski o zamordowaniu niemieckiego kanclerza dra Stresemanna. Pogłoski te okazały się zupełnie bezpodstawnemi.

Dolar w Berlinie 120 miljonów

Berlin, 13 września. Wczoraj wieczorem dolar osiągnął w Berlinie kurs 120 miljonów, korona czeska 3 miljony.

Bazylea, 13 września. Na tutejszej giełdzie przestano notować markę niemiecką.

Groźba wybuchu strajku generalnego w Gdańsku

Gdańsk, 13 września. Dzienniki gdańskie stwierdzają na podstawie danych statystycznych, że w czasie od dnia 3—10 bm. drożyzna wzrosła w porównaniu z tygodniem poprzednim o 337.7%, w porównaniu zaś ze stanem przedwojennym wynosi wzrost drożyzny 7,599.943 razy więcej. Wśród robotników gdańskich panuje ogromne wzburzenie z powodu niewłaściwego obliczania zarobków na podstawie złotego feniga, albowiem poziom cen podwyższył się na świecie po wojnie o 40 do 60 procent, tymczasem ustalone w złocie zarobki robotników gdańskich mają wynosić 50 prc. zarobków przedwojennych, a wynoszą obecnie najwyżej 25 prc., o ile chodzi o ich siłę nabywczą. Wskutek tego wśród robotników ujawnia się coraz większe niezadowolenie i powszechnie mówią o możliwości wybuchu ponownego strajku generalnego w Gdańsku.

Anglja wydali Radicza

Belgrad, 13 września. Tutejsze dzienniki donoszą, że angielski ambasador w Paryżu, lord Crewe, oświadczył Pasiczowi, że Anglja nie będzie się mieszała do wewnętrznych spraw Jugosławji. Rząd angielski wydali Radicza z granic państwa.

Giełdy zagraniczne

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 12 września. Otwarcie giełdy. Berlin 0.000005. Holandja 220. Nowy Jork 559 i pół Londyn 25.44. Paryż 32.45. Medjolan 24.50. Praga 16.75. Budapeszt 0.3. Bukareszt 250. Belgrad 610. Sofja 540. Warszawa 0.0020. Wiedeń 0.0078 i trzy czwarte, austr. korona stemplowana 0.0079.

Zurych, 13 września. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,00000.44, Holandja 220, Nowy Jork 560¼, Londyn 25.47, Paryż 32.20, Medjolan 24.52, Bruksela —, Praga 16.75, Budapeszt 0.3, Bukareszt 250. Belgrad 6,10 Sofja 5.50, Warszawa 0.0020, Wiedeń 0.0078¼ Austr. korona stemplowana 0.0079, Kopenhaga —

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 13 września (tel. wł.) Waluty: Marka polska 0.24—0.26, marka niem. 0005½, korony czeskie 2103, franki szwajc. 12520, francuskie 4025, funty ang. 320.200, dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa 0.25—0.26, Berlin 0006¼, Praga 2121, Zurych 12635, Paryż 4072, Nowy Jork 70935. Londyn 322000.

Giełda efektów: Zieleniewski 510.000 Fanto 5,400.000 Karpaty galicyjskie 724.000 Galicja 35,000.000, Schodnica 2,390000 Siersza 319.500 Lwów-Czerniowce —.— Kolej północna 24.900.000, Alpine Montan 786.000, Huta Poldi 1.178.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 13 września. N. Jork 92.169.000, Londyn 418.950.000, Paryż 5.306.700. Szwajcarja 16,359.000, Praga 2.793.000.

Praga. 12 września. Dewizy. Amsterdam 13.34 i pół, Berlin —.—. Chrystyanja 547. Kopenhaga 615. Sztokholm 903.50. Zurych 607.50. Londyn 154. Nowy York 34. Wiedeń 4.80. Marki niemieckie —.—. Marki polskie 132.50. Paryż 197.

Paryż. 12 września. Weksle. Niemcy 0.000020. Ameryka —.—. Belgja 82.90. Anglja 78.43. Holandja 678.75. Włochy 76.00. Szwajcarja 308 i pół. Bukareszt 910. Praga 51.80.

Londyn. 12 września. Weksle. Paryż 78.75 i pół. Belgja 95.15. Szwajcarja 25.42. Holandja 11.58 i siedm ósmych. Hiszpanja 33.78. Włochy 104. Niemcy 485.000.000. Wiedeń 323.500. Bukareszt 980.

Giełdy towarowe

Chicago. 12 września. Smalec na wrzesień 1207 i pół. smalec na październik 11.97 i pół, słonina cena najniższa 887 i pół, słonina cena najwyższa 987 i pół, boczki wędzone na wrzesień 900, dowóz świń do Chicago 28.000, dowóz świń na zachód 130.000, świnie lekkie cena najniższa 915. cena najwyższa 935, świnie ciężkie cena najwyższa 850, cena najniższa 905.

Nowy York. 12 września. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 23000, dowóz wewnątrz kraju 22000, wywóz do Anglji 2000, wywóz na kontynent 1000. Targ miejscowy middling 29.05.

Terminy: wrzesień 27.76, październik 27.76, listopad 27.49, grudzień 27.40, styczeń 27.08, marzec 27.04. maj 27.00, lipiec 26.65.

Nowy Orlean. 12 września. Targ bawełny. Targ miejscowy middling 27.50.

Terminy: październik 26.99, grudzień 26.97. styczeń 26.83, marzec 26.79, maj 26.60.

Brema. 12 września. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople za 1 kg. Notowanie w zamknięciu targu 693.050.48 nominalnie.

Chicago. 12 września. Giełda zbożowa: pszenica na wrzesień 101 i pięć szóstych, pszenica na grudzień 104 i siedm ósmych, kukurudza na wrzesień 85 i pół, kukurudza na grudzień 68, owies na wrzesień 38 i siedm ósmych, owies na grudzień 40, żyto na wrzesień 68, żyto na grudzień 71.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 13 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	12/IX.
P. T. H. I—V em.	87—92	80—84
„Impex"	1,2—1,25	
„Pharma" (B. Jawornicki)	195—200	195—200
Bracia Rolniccy I em.		
„Polski Glob"		7,5—8
C. Hartwig. Poznań		
Żegluga Polska	25—28,5	26—26.5
Zieleniewski I—IV em.	**2050—2150**	**2000—2100**
Warsz. Parowozy I—III em.	125—130	125
H. Cegielski, Poznań I—IX	**155—160**	**150 156**
„Potęga" Tow. huty żel.		
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em.	180—190	180
„Pocisk"		
Automotor		
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**2800—2900**	**2800—2825**
Siersza	**1250 1320**	**1200 1250**
Tepege I—IV em.	**800 860-840**	**760—790**
Polska Nafta	110—126	120—122
Oikos	800	
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	135—140	135—140

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	12/IX.
Pezet		
Strug	250	250—270
Synaykat Kosz., Kraków	245—250	260—262
Tłuszcze Trzebinia	**750**	
„Krakus" I—VI em.	170—190	165—175
Porcelana Cmielów	235	220 230
Fabr. cukru w Chodorowie	**1335—1350**	**1320 1340**
Elektr. Siersza I—IV em.	72—78	73—78
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski		170
Fabr. kapel. w Myślenicach	80	
Bank Przemysłowy I-VIII	88—93	82—85
Bank Hipoteczny	180	180
Bank Małopolski	125	
Ziemski Bank Kredyt.	50—51	45—50
Powszechny Bank Kredyt.	23	22
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV		
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.		610

Kraków, 14 września. Poprawa tendencji na giełdzie efektów uwidoczniła się również na dzisiejszej zebraniu. Wprawdzie o zdecydowanej zwyżce kursów papierów nie można chwilowo mówić, szereg papierów jednak, a przedewszystkiem Zieleniewski, Siersza górnicza i Tepege zdołało lekko poprawić swój kurs.

Ożywienie tendencji było widoczne również na pogiełdzie, na której poszukiwano silnie przedewszystkiem gazów. Notowano: Gazy 6200, płac. 6500, żądano bez ultimo 7000, płacono 8000, żądano Jaworzno 4150, 4300, Len 365, Chybi 2000, 2150, Gloria 85, towar Silesia 420, Lokomotywy 175.

We walutach i dewizach dalsza niezdrowa haussa. Oficjalnych notowań eie było. Transakcje zawierano następujące:

Waluty: Dolary 310.000. Czeskie kor. 9000—9250.

Czeki: Nowy Jork 313.000, 315.000. Londyn 1,370.000, 1,430.000, 1,410.000. Zurych 56.250, 56.000. Berlin 0.005. Wiedeń 440—450.

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	1075
„ Handl. „	1800
„ dla Han. i Prz. 1—7	275—270
„ Kredytowy	185
„ Małopolski w Krak.	115—120
„ Przemysłowy w Warsz.	
„ Pols. Handl. w Pozn.	
„ „ przem. we Lw.	77.5—80
„ Tow. spół. w Warsz.	
„ Zachodni	730
„ Ziems. Kred. we Lw.	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	240—245
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	600—590—595
„ Związków Ziem.	90—95
Kijewski i Scholtze	600—590
Fr. Puls	95—105—100
Wildt i Sp.	170—185—175
Cukrownia Chodorów	1210
„ Czersk I i II	410—390
„ Częstocice	6250—5700
„ Gosławice	475—430—460
„ Michałow	700—635—675
Warsz. Tow. F. Cukru	poj. 9300—9200-9150
Firley	135—155—145
Łazy	70—77.5—75
Drzewny przemysł	45—57
Warsz. T. Kop. Węgla	100 szt. 975—900 950 50 szt. 980-1140-1190
H. Cegielski w Poznaniu	147—137—140
Lilpop, Rau i S-ka	180—185 220.5
Modrzejowskie zakł.	1775—1600—1630
Norblin, Br. Buch i W.	300—295
Ostrowieckie zakł.	2150—2050—2075
„ 5	1925—2075—1875
Orthwein i Karasiński	125—135
Rohn, Zieliński i Ska	285—300—295
K. Rudzki i Ska 1—4	775—640
Fitzner i Gamper	

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Starachowice 1—4 em.	1225—1100—1140
„Trzebinia"	
Ursus 1 em.	
Ursus 2 em.	
Pocisk	225—240—225
Parowóz	130—120—125
L. Zieleniewski	1950—2000
Zawiercie	
Żyrardów	53000—54000—52000
Ł. J. Borkowski	200—185
Hurt	
B-cia Jabłkowscy	42—40.5
War. Tow. Transp. i Żegl.	30—34—31.5
Polbal	28
Spiess i Syn	432.5—350—420
Zachod. Tow.	
Cmielów	245—240—247.5
Elektryczność	1500
Pol. Tow. Elektryczne	160—170—160
Belpol	
Haberbusch i Schiele	
Tow. oczyszcz. spirytusu	600—400
Tepege	815
Polska Nafta	115—100
Bracia Nobel	290—400—375
Lenartowicz i Br. Ryl	
Pustelnik	250—235
Siła i Światło	185—182.5
Fabryka pap. „Klucze"	200—180
Eksp. Soli Potasowych	1400—1350
Cerata	
Skóry i Garbniki	52—62—58
Kabel	
Przemysł Naftowy	
Strem	
Unia	
Marynin	
Warsz. Syndykat Rolniczy	700—725—750

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Warszawa, 13 września. Waluty: Dolary 299.000—270.000. Czeki: Belgja 14.200—14.100. Berlin 0000.29. Holandja —. Londyn 1,400.000—1,230.000. Paryż 17.000—15.700. Praga 8220—8250. Szwajcarja 48.300—48.750. Wiedeń 389. Włochy 13.050. Nowy Jork 299.000—270,000.

Ostatnie wiadomości telegraficzne

Znaczenie odbudowy Austrji dla Polski

Genewa, 13 września. Na wczorajszem posiedzeniu Zgromadzenia Ligi Narodów kontynuowano dyskusję nad działalnością Ligi w roku ubiegłym w kwestji uzdrowienia finansowego Austrji. Delegat Polski Strasburger zaznaczył, że ma ono ważne znaczenie nietylko dla Austrji, podnosząc produkcję Austrji, oddało ono usługi odrodzeniu gospodarczemu Europy środkowej. Polskę i Austrję — mówił Strassburger — łączą oddawna bliskie stosunki przemysłowe i handlowe zacieśnione obecnie podpisaniem traktatu handlowego. Nadto przez Austrję przechodzi znaczna część tranzytu polskiego. Motywa te tłómaczą zainteresowanie się tą sprawą Polski, w imieniu której Strassburger składa Austrji i kompetentnym organom Ligi gratulacje z powdu osiągniętych rezultatów.

Poseł polski u kanclerza Stresemana

Berlin, 13 września. Kanclerz Rzeszy dr Stresemann przyjął dnia 11 bm. posła Rzeczypospolitej Polskiej Olszowskiego na dłuższej audjencji. Tematem konferencji były stosunki polsko-niemieckie oraz zagadnienia dotyczące państwa niemieckiego.

Mussolini o sytuacji międzynarodowej

Rzym, 13 września. Na posiedzeniu rady ministrów Mussolini oświadczył, że sytuacja zewnętrzna Włoch przedstawia się następująco: Zatarg włosko-grecki wchodzi w fazę wypełnienia sankcyj ustalonych przez konferencję ambasadorów, która faktycznie streściła tylko żądania zawarte w pierwszem ultimatum włoskiem. Nieugięte stanowisko Włoch nie dopuściło do interwencji Ligi narodów. Ewakuacja Korfu nastąpi, jak to już zapowiedziano, gdy sankcje zawarte w nocie konferencji ambasadorów, zostaną nietylko formalnie zaakceptowane, lecz także wypełnione. W sprawie Rjeki pozwolę sobie przypomnieć — mówił Mussolini — ostatnie wypadki. Dnia 31 sierpnia komisja parytetyczna zakończyła swe prace, a rezultaty ich przesłała obu rządom. Wówczas rząd włoski notyfikował rządowi w Belgradzie, że dn'a 15 bm. należy sprawę zakończyć, zważywszy, ze pomimo opieki i pomocy rządu włoskiego, Rjeka znajduje się ciągle w stanie ogromnego niedomagania materjalnego i moralnego. Ostatnie propozycje najzupełniej słuszne i pojednawcze wysłane zostały przez Włochy rządowi belgradzkiemu za pośrednictwem posła jugosłowjańskiego w Rzymie, dotychczas jednak nie nadeszła żadna odpowiedź. Wszelkie sądy są więc przedwczesne a głosy dzienników są nierozważne. Obecnie jest możność bezpośredniego porozumienie się, bez uciekania się do arbitrażu, zwłaszcza jeżeli rząd belgradzki w sposób mniej ciasny rozpatrzy stosunki obu krajów. Odnośnie do sprawy odszkodowań i sytuacji obu krajów. Odnośnie do sprawy odszkodowań i sytuacji w zagłębiu Ruhr oświadczył Mussolini: Poprzednio już mówiłem o możliwości odprężenia sytuacji. Możliwość ta staje się coraz bardziej widoczną. Po przemówieniu Stresemanna w Stuttgradzie zdaje mi się, że już niedługo musi ona nastąpić. Rozwiązanie jest niełatwe i nie natychmiastowe ze względu na liczbę przeszkód i różnorodność interesów. Jednak horyzont się wyjaśnia. Bierny opór jest bezużyteczny i nie ma sensu, a ciągnąć go dalej znaczyłoby samemu dażyć do katastrofy. W tym sensie też interweniował rząd włoski w Berlinie.

W sidłach awanturniczej tancerki

W Niemczech i Austrji dużo mówiło się swego czasu o awanturniczych przygodach i aferach znanej ze swej piękności i talentu tancerki Anity Berber, której specjalnością stały się ostatnio „nagie tańce". Piękna tancerka znaną jest ze swej niezwykłej rozrzutności, która niejednokrotnie była przyczyną kompletnej ruiny finasowej mężczyzn, którzy byli na tyle nieostrożnymi, że nawiązali z tancerką intymniejsze stosunki. Obecnie Anita Berber jest bohaterką nowego skandalu towarzyskiego. Piękna Anita przestała mianowicie eksploatować mężczyzn i przerzuciła się na nowy teren. — Mianowicie poznawszy w miejscowości kuracyjnej Reichenhall pewną bogatą żonę dyrektora banku we Wiedniu zdołała uzyskać tak przemożny wpływ na nią, że histeryczna zresztą kobieta wyjechała potajemnie razem z tancerką i jej partnerem, niejakim Drostem, do Berlina, nie dając rodzinie swej znaku życia o sobie. Jeden z krewnych żony dyrektora rozpoczął poszukiwania za nią. — Policja berlińska skonstatowała, że para tancerska wraz z ową żoną dyrektora banku zamieszkała bez zameldowania się w jednym z pierwszorzędnych hoteli berlińskich. Okazało się jednak, że awanturnicza tancerka zdołała już sprzedać i zastawić kosztowności i garderobę swej ofiary.

KRONIKA

P. PREZYDENT WOJCIECHOWSKI NA PRZEDSTAWIENIU W TEATRZE. Na wczorajszem przedstawieniu „Zemsty" Fredry w teatrze Rozmaitości obecny był p. prezydent Rzeczypospolitej z rodziną. Po drugiej odsłonie występujący w sztuce artyści oraz publiczność zgotowała panu prezydentowi owację, wznosząc okrzyki na jego cześć.

ZGON WŁAŚCICIELKI „KURJERA WARSZAWSKIEGO". Hortenzja Lewentalowa, wydawczyni „Kurjera Warszawskiego", zmarła wczoraj w Zakopanem.

WARSZAWSKA EKSPOZYTURA KOMISJI REEWAKUACYJNEJ odebrała transport, obejmujący mienie polskie Towarzystwa opieki nad zabytkami: (cenne kolekcje, bibljoteka), wywiezione podczas wojny do Rosji, akty byłego przedstawicielstwa polskiego w Moskwie, mienie przemysłowe, części fabryki Towarzystwa akcyjnego Wola, spółki akcyjnej Cerata i towarzystwa Świętojerskie zakłady pod firmą Gotlich, bracia Geyer i Herbst, oraz towarzystwa akcyjnego Rohn, Zieliński i Spółka. Reewakuowane mienie ma być dzisiaj oddane właścicielom.

POBYT DRA SEIPLA W WARSZAWIE. 16 bm. o godzinie 5 popołudniu przybywa do Warszawy kanclerz Austrji, ks. dr Seipel, w towarzystwie ministra spraw zagranicznych, dra Grünberga i posła polskiego w Wiedniu, p. Lasockiego. Tegoż dnia odbędzie się w poselstwie austrjackiem przyjęcie intimne dla członków kolonji austrjackiej w Warszawie. — Dnia następnego prezes ministrów, Witos, wyda o godz. 8 wieczór na cześć gości obiad. a następnie o godz. 10 wieczór w prezydjum Rady ministrów odbędzie się raut. — 18 bm. poseł austrjacki, p. Post, wyda obiad dyplomatyczny, zaś przedtem kanclerza podejmować będzie śniadaniem Prezydent Rzeczypospolitej. W czasie pobytu w Warszawie dra Seipla omawiane będą niektóre sprawy polityki, a pozatem projekty klauzul dodatkowych do umów dotychczasowych, zawartych pomiędzy Austrją a Polską.

WYCIECZKA BUŁGARSKA W WILNIE. Od wczoraj bawi w Wilnie wycieczka bułgarska. Wczoraj goście bulgarscy w ciągu dnia zwiedzali miasto, wieczorem zaś wzięli udział w danym na ich cześć obiedzie. Podczas obiadu wygłoszono szereg przemówień, między innymi przemawiał delegat rządu Roman, wyrażając nadzieję, że pobyt miłych gości bułgarskich w Polsce przyczyni się do zacieśnienia wzajemnych węzłów przyjaźni. Kurator Gąsiorowski wręczył gościom bułgarskim album miasta Wilna. W imieniu kół nauczycielskich przemawiał dr Zapaśnik, w imieniu sfer handlowych i przemysłowych witał wycieczkę p. Wiszkiewicz, ze strony Bułgarji wygłosili dłuższe przemówienia prof. dr Mładczenow i p. Tenow, prezes związku nauczycieli szkół średnich. Po obiedzie odbył się raut, urozmaicony produkcjami artystycznemi i tańcami. Raut przeciągnął się do późnej nocy przy niezwykle serdecznym nastroju. Dziś goście zwiedzili szkoły i miasto, a wieczorem odjeżdżają do Warszawy.

ZAWIESZENIE POLSKIEGO TYGODNIKA W KOWNIE. Zawieszony został jedyny polski tygodnik w Kownie „Strzecha rodzinna". Redaktor p. Antoni Śmielewski, były poseł na sejm kowieński, został wysiedlony z granic Litwy.

„PROCES ROZWODOWY PANI B." W BAGATELI. Dziś sensacyjna komedja Sidney'a Garrick'a p. t. „Proces rozwodowy Pani B.". Prasa cała stwierdza jednogłośnie kolosalny sukces, jaki odnieśli artyści i reżyser p. Nowakowski. który odtwarza jednocześnie jedną z głównych ról, a pp. Modzelewska, Hellen, Noskowski, Szubert i Wesołowski grają wprost koncertowo. „Proces rozwodowy" grany będzie do niedzieli włącznie.

NIE NAPADNIĘTY, LECZ CHORY NA SERCE. Odnośnie do rzekomego napadu na stróża przy ul. Czystej, Leonarda Masłonia, dochodzenia policyjne wykazały, iż Masłoń cierpi oddawna na chorobę serca, i w razie ataku pada bezprzytomny. W dniu 10 bm., gdy wychodził otwierać bramę domu, upadł bezprzytomny, a zawezwany lekarz Poogtowia przewiózł go do szpitala. Wcześniejsze przesłuchanie Masłonia z powodu stanu bezprzytomności było niemożliwem.

SKAZANY W PROCESIE O ZABÓJSTWO śp. Sądeckiej, Henryk Grodzki, został po odsiedzeniu kary wypuszczony na wolność.

PRZYTRZYMANY NA GORĄCYM UCZYNKU. Zbigniew Małek, robotnik kolejowy, został aresztowany w chwili, gdy z przesyłki kolejowej skradł kilka skórek baranich.

KRADZIEŻ W MIESZKANIACH. Tomaszowi Wiśniewskiemu przy ul Serkowskiego l. 15 skradziono 1 obrączkę ślubną, 3 pierścionki złote, 1 branzoletę, 5 sznurów korali, wartości 5 miljonów marek. — S. Wardyńskiemu, uczniowi Akademji handlowej, przy ul. Franciszkańskiej l. 1. skradziono większą ilość bielizny, sprzętów domowych i kuferek z książkami łącznej wartości kilkunastu miljonów. — Blondynie Holzer przy ul. Gołębiej l. 2 skradziono serwis srebrny wartości 8 miljonów.

Ze świata

PIĘCIOLETNI SAMOBÓJCA. W Hiszpanji omawiają szeroko dzienniki wypadek samobójstwa 5-letniego chłopca. Niejaki Baptysta Mouroy, syn dzierżawcy z Traigurry, zakradł się do ogrodu sąsiadów i dopuścił się tam kradzieży owoców. Skarcony surowo przez ojca, powiesił się na drzewie. Jest to prawdopodobnie najmłodszy samobójca, a wypadek ten świadczy o dziwnej psychologji obecnych dzieci.

TAKŻE W LITWIE WPROWADZAJĄ OSZCZĘDNOŚCI. Z Kowna donoszą: Na ostatnich posiedzeniach rady ministrów rozważano sprawę zreorganizowania urzędów państwowych celem wprowadzenia większych oszczędności i naprawienia zbyt ospale funkcjonującej administracji. Postanowiono przedewszystkiem zlikwidować cały szereg departamentów i wprowadzić nowy szemat zależności organizacyjnej między prowincjonalnymi urzędami. Chodzi głównie o oddzielenie kompetencji samorządu od władz centralnych; w celu przeprowadzenia całej organizacji powołano specjalną komisję pod przewodnictwem prezesa republiki, w skład której wchodzi prezes ministrów, minister finansów i minister handlu i przemysłu.

WIADOMOSCI GOSPODARCZE

P. K. K. P. w sierpniu

Główne pozycje bilansu Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej z dnia 31 sierpnia r. b., łącznie ze zmianami, jakie zaszły w nich w ciągu sierpnia, przedstawiają się, jak następuje:

	Stan z dn. 31/8 1923 r.	Zmiany w ciągu sierpnia
	W miljonach mk. złotych	
zapas kruszcu	82.1	—0.8
waluty zagraniczne	2.2	—0.7
rach. zagranicz. nostro	24.3	—6.3
	W miljardach mkp.	
portfel wekslowy	1.372.1	+ 614.0
inne pożyczki prywatne	637.2	+ 246.6
dług skarbu państwa	6.473.0	+2.282.5
obieg banknotów	6.871.8	+2.393.1
natychm. płatne zobowiązania	1.727.7	+ 685.1

Drobne uszczuplenie zapasu kruszcowego P. K. K. P. w ciągu sierpnia ma charakter tylko nominalny. Zmniejszył się mianowicie blisko o 2 miljony mk. parytetowych zapas srebra, zwiększył się za to o 1.1 miljona mk. złotych zapas żółtego metalu.

Mniej pomyślny objaw stanowi dosyć pokaźne zmniejszenie się w ciągu sierpnia zapasów walutowych i dewizowych instytucji emisyjnej. Pozycje walut obcych i rachunków zagranicznych „nostro" wynosiły łącznie w dniu 31 sierpnia tylko 26.5 miljona mk. zł., — w porównaniu z ultimo lipca mniej o 7 miljonów mk. zł.

Pozycje, podane w markach polskich, wykazują z natury rzeczy, w związku z gwałtownym spadkiem naszej waluty w ubiegłym miesiącu, powszechny wzrost. Tak więc portfel wekslowy instytucji emisyjnej zwiększył się w sierpniu przeszło o 80 proc. stan innych pożyczek gospodarczych przeszło o 60 proc. Z ogólnej sumy 860 miljardów, o którą pozycje portfelu wekslowego i innych pożyczek prywatnych wyższe były w dniu 31 sierpnia w porównaniu z dniem 31 lipca. 457 miljardów przypada na ostatnią dekadę miesiąca.

Dla gospodarki skarbowej miesiąc sierpień był bardzo ciężki. Dług w instytucji emisyjnej wzrósł nominalnie przeszło o 50 proc.. w cyfrze absolutnej przeszło o 2000 miljardów, które w przeliczeniu na dolary, według kursu przeciętnego z miesiąca, wynoszą 9—10 miljonów.

W rezultacie wzmożonej działalności kredytowej na cele skarbowe i prywatne obieg banknotów P. K. K. P. zwiększył się w sierpniu blisko o 2.400 miljardów, dosięgając 7.000 miljardów w dniu 31 sierpnia. Ze względu na stabilizację kursów dewizowych w sierpniu zwiększenie to oznacza realny wzrost wartości naszego obiegu papierowego, kryje jednak na przyszłość poważne niebezpieczeństwa dla naszej waluty. Walka z inflacją nie przestaje być najpilniejszem zadaniem chwili.

—ooo—

CZESI SPROWADZAJĄ WĘGIEL POLSKI. Jak się dowiadujemy, czeskie ministerjum pracy sprowadziło z Polski węgiel dla elektrowni praskiej celem zagwarantowania stolicy Czech elektryczności. W najbliższym czasie odbędzie się w min. przemysłu i handlu posiedzenie w sprawie zaopatrzenia kooperatyw, inteligencji pracującej i rzesz robotniczych w węgiel na zimę. W obradach weźmie udział nadzwyczajny komisarz do walki z drożyzną.

DELEGAT CENTRALI CZECHOSŁOWACKICH IZB HANDLOWYCH W POLSCE. Z ramienia Centrali czechosłowackich Izb handlowo-przemysłowych wyjechał w podróż informacyjną po Polsce p. Wiktor Heller, współpracownik i reprezentant ekonomicznego organu Centrali „Westnik ustrednich ceskoslovenskich obchodnich živnostenskich komor" (Mitteilungen der Centrale der czechoslowakischen Handel- und Gewerbe Kammern). P. Heller zamierza odwiedzić wszystkie Izby handlowe i przemysłowe w Polsce celem nawiązania z niemi kontaktu i zbadania, czy i o ile dałoby się nawiązać, względnie ożywić stosunki między polskiemi a czechosłowackiemi firmami.

SYTUACJA W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM. W związku z dającą się odczuć obecnie na rynku stagnacją redakcja „Republiki" zwróciła się do jednego z wybitniejszych przedstawicieli przemysłu łódzkiego, od którego otrzymała następujące informacje: Ostatnio sytuacja przedstawia się znów gorzej, gdyż niema żadnego zapotrzebowania. Co do dalszej redukcji pracy, to wogóle redukcja jest indywidualna, czego dowodem jest fakt. że wiele większych fabryk pracuje po 5 dni w tygodniu. Podejrzewanie przemysłowców o umyślną redukcję dla jakichkolwiekbądź celów pozbawione jest wszelkiej podstawy i nie wytrzymuje żadnej krytyki. Ruch surowców ograniczony jest do najniezbędniejszych potrzeb, gdyż przemysł wobec trudności nabywania dewiz i braku gotówki jedynie w minimalnych rozmiarach surowce nabywa. Daje się również zauważyć wielką wstrzemięźliwość u dostawców zagranicznych, którzy po czerwcowych i lipcowych eksperymentach dewizowych nie ujawniają zbytniej pochopności do transakcyj z przemysłowcami polskimi. Również natrafiono na wielkie trudności z powodu podrożenia frachtów w Niemczech i zamiast Bremy—Hamburga przemysłowcy mają obecnie zamiar przeprowadzić nową rutę, a mianowicie przez Tryjest. Frachty te obecnie podrożały 30-krotnie i odbiją się mocno na kalkulacji. Co do obecnej stabilizacji naszej waluty, to przemysł uważa, iż jest to skutek ściągania podatku przemysłowego, który zezwala już dziś na dość znaczne zmniejszenie inflacji marek.

JUGOSŁAWJA PRZECIW EKSPANSYWNOŚCI HANDLU CZESKIEGO. Bardzo poważny dziennik białogrodzki „Trgowinsji Glasnik", organ kupiectwa serbskiego zwraca uwagę na akcję Czechosłowacji usiłującej z takim rozmachem zarzucać Jugosławję swoimi towarami i kapitałami. W tym celu pobudowali Czesi olbrzymie magazyny w Nowym Sadzu i w Wakowaru. Organ serbski zwraca uwagę na to, że Jugosławja nie może wywozić wina swego ani żadnych innych produktów, ponieważ opłata za przewóz jest za wysoka.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca:
Feliks Jabłoński
Z Drukarni Ludowej w Krakowie

Miłość, to choroba niebezpieczna...

W petersburskiej Akademji nauk znajdują się w przechowaniu rękopisy i korespondencja Turgeniewa, jednego z największych pisarzy rosyjskich ubiegłego stulecia.

Obecnie z okazji czterdziestej rocznicy śmierci Turgieniewa, ogłosił znany badacz rosyjskiej literatury Jakowlew, „Wspomnienia“, odnoszące się do stosunku Turgeniewa z panią Viardot.

„Wspomnienia“ te oparte są na korespondencji Turgeniewa i jego osobistych zapiskach, które Jakowlew odnalazł w archiwum Akademji nauk w Petersburgu.

Pani Viardot była Hiszpanką. Turgeniew poznał ją w 1847 roku w Petersburgu. Był jeszcze wtedy studentem i dojrzała piękność tej niepospolitej kobiety wywarła na nim duże wrażenie. Pani Viardot była wybitną pianistką, śpiewała pięknie i rzeźbiła i malowała, a przytem odznaczała się wielką bystrością umysłu.

Stosunek Turgeniewa z panią Viardot trwał lat 40. Turgeniew cenił wysoko zdanie pani Viardot w rzeczach sztuki i literatury. Kiedy pani Viardot wyjechała do Paryża, Turgeniew podążył tam za nią wbrew woli swojej matki. I oto ten bogaty, rozpieszczony jedynak znalazł się nagle bez środków do życia w obcem. wielkiem mieście. Z przykrością musiał przyjąć gościnę pani Viardot w jej wiejskiej posiadłości Courtavenelle. Niespodziewana, nagła śmierć matki uczyniła go potem dziedzicem wielkiego majątku. Wyjechał na kilka dni do ojczyzny dla załatwienia spraw majątkowych i znowu wrócił do pani Viardot.

Wszyscy biografowie Turgeniewa są w tem zgodni, że ta kobieta wyzyskiwała jego majątek i tyranizowała go okrutnie. On sam uświadamiał to sobie często, lecz nie potrafił zerwać z nią zupełnie.

W początkach lat sześćdziesiątych zamierzał Turgeniew ożenić się i mieć „własne dzieci“. (Do tej pory uważał, że kochał jakby swoje — dzieci pani Viardot). Nie doszło jednak do ożenku. Później, gdy już liczył lat 56, zakochał się w baronównie Wremskiej. Ale i to uczucie spopielało prędko i on skruszony prosił potem panią Viardot o przebaczenie, że śmiał jej się sprzeniewierzyć.

A ona, świadoma swego nań wpływu, nie puszczała go już od siebie. Nie uwzględniła nawet jego tęsknoty za ojczyzną i nie pozwoliła mu wyjechać do Rosji.

W jednym z listów żali się Turgeniew:

„Zostawiono mi mowę — ale nie mogę tworzyć z dala od mojej ojczyzny tak, jakobym tego pragnął. Wrócić zaś do Rosji wzbraniają mi okoliczności silniejsze odemnie. Od 25 lat spędzam swe życie za granicą. Nurt mego życia spłynął w życie francuskiej familji, z którą jestem na wieki sprzęgnięty“.

Turgeniew tworzył pod wpływem pani Viardot. A ona często pisywała do rosyjskich przyjaciół jego:

„Bądźcie mi wdzięczni, że opiekuję się jego talentem i że nic nie ogłasza on pierwej, zanim ja tego nie przeczytam i on nie poprawi skryptu pod wpływem mojej krytyki“.

Jakowlew ogłasza przy końcu „Wspomnień“ list Turgieniewa, pisany do historyka sztuki Stassowa.

Charakterystyczny wycinek tego listu brzmi:

„Dzielę z Panem en gros jego poglądy na małżeństwo. Te poglądy odniósłbym nawet do pozamałżeńskiego stosunku mężczyzny do kobiety, jeżeli ten stosunek trwa długie lata. Bywają małżeństwa nieoficjalne, które często zatruwają nam życie gorzej jeszcze niżby to zrobić mogło małżeństwo oficjalne“.

W roku 1849, a więc w początkach stosunku swego do pani Viardot, zapisał Turgeniew w swoich pamiętnikach ten znamienny ustęp.

„Przypuszczałem, żem zazdrości godzien. Ale to tylko pozory. Właściwie wydaję się sobie takim chłopaczkiem, który, jak piesek pokojowy, przysiadł grzecznie w kąciku, podwinął ogon pod siebie, zmrużył ślepia i spoziera w bok, jakby go w oczy uderzyły silne promienie słoneczne“.

A w liście do przyjaciela donosi w wiele lat potem:

„Podporządkowałem się woli tej kobiety. Przez nią od dawna zerwałem ze światem. Mój Boże! Co za szczęście dla kobiety, gdy może być brutalną. W miłości niema ideałów ani zjednoczenia dusz. Jedno jest tyranem, drugie niewolnikiem. Kobieta lub mężczyzna. Nie nadarmo mówią poeci o kajdanach miłości. Miłość to choroba tak niebezpieczna, jak cholera, albo żółta febra“.

Jak artystki wychodzą za mąż

Pisma wiedeńskie donoszą o następujących maryażach: Hermina Albrecht, „dama salonowa“ w Burgteatrze została hrabiną Nijary, inna artystka tej sceny p. Lotta Witt wyszła za generałmajora von Borotha, baletnica z opery nadwornej Katarzyna Abel ustąpiła ze sceny jako hrabina Orssich i wreszcie Gerda Walde, znana subretka operowa, oddała swą rękę, jak wiadomo, bar. Wassilce.

PRZEGLĄD NAFTOWY

CENY ROPY BRUTTOWEJ. Dyrekcja Państwowych Zakładów Naftowych komunikuje, iż na podstawie art. 3 ustawy z dnia 1 maja 1923 r. Dz. U. Rzp. P. Nr. 55, poz. 387, odnośnie do ropy bruttowej wyprodukowanej w miesiącu sierpniu 1923 r., główna dyrekcja państw. Zakładów naftowych wykona prawo zakupu następujących marek tejże ropy: Borysław—Tustanowice. Mraźnica, Schodnica, Urycz, Rypne, Słoboda Rungurska. Opaka, Paszowa, Bitków, Pasieczna, Ropienka dolna, Strzelbice, Harklowa, Kryg zielona, Krosno. Krościenko. Zmiennica—Turzepole, Wulka, Iwonicz, Węglówka, Równe-Rogi, Wańkowa, Potok, Rymanów. Ropienka ad Dukla, Grabownica—Humniska, Lipinki—Różyca, Lipinki—Grabownica, Libusza, Klimkówka, Zagórz, Klęczany, Wazelinowa, Stara wieś, Łodyna. Innych gatunków ropy, powyżej nie wymienionych, główna Dyrekcja państwowych Zakładów naftowych nie zakupuje. Ponadto podaje główna Dyrekcja PZN do wiadomości, iż zgodnie z art. 2 powyżej wymienionej ustawy ustalono ceny targowe ropy z miesiąca sierpnia br. za 1 kg. loco zbiorniki towarzystw magazynowo-tłoczniowych, względnie loco cysterna na stacji nadawczej dla ropy marki: Borysław na mk. 4258, Popiele na mk. 4258, Schodnica i Wierzchnia Mraźnica 6400, Urycz 6400, Rypne 4400, Słoboda Rungurska 4258, Kosmacz 4000, Opoka 4258, Paszowa 4300, Bitków 8000, Pasieczna 8000, Ropienka dolna 4258, Strzelbice 4258, Rajskie 4320, Harklowa: silnie benzynowa 4400, mniej benzynowa „Ropita“ 4258, Kryg zielona 4320, czarna 4258, Szymbark 4400, Krosno: wolna od parafiny 4450, paraf. 4258, Krościenko: wolna od parafiny 4450, parafinowa 4258, Ziemnica—Turzepole 4258, Wulka 4500, Iwonicz 4500, Węglówka 4500, Równe—Rogi: wolna od parafiny 4400, parafinowa 4258, Rymanów 4258, Wańkowa 4300, Potok 6600, Ropienka ad Dukla 4400, Grabownica—Humniska 4500, Lipinki—Rużyca 4400, Lipinki—Grabownica 4400, Libusza 4300, Klimkówka 4600, Zagórz 4600, Klęczany 9000, Starawieś 9000, Łodyna 4400.

REPERTUAR

—o—

TEATR MIEJSKI

(początek o godzinie 7½)

Czwartek: „Tragedja dzieci“

Piątek: „Tragedja dzieci“

BAGATELA

(początek o godzinie 8-ej)

Czwartek: „Proces rozwodowy Pani B.“

Piątek: „Proces rozwodowy Pani B.“